

**Metoda podziału kosztów poniesionych w celu
zapewnienia gwarantowania praw przesyłowych
w odniesieniu do długoterminowych praw
przesyłowych i zapłaty za nie**

**zgodnie z art. 61 rozporządzenia Komisji (UE) 2016/1719 z dnia 26
września 2016 r.**

23 października 2020 r.

Niniejszy dokument jest tłumaczeniem na język polski dokumentu „*Methodology for sharing costs incurred to ensure firmness and remuneration of long-term transmission rights in accordance with Article 61 of Commission Regulation (EU) 2016/1719 of 26 September 2016*” zatwierdzonego decyzją Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki nr 25/2020.

Dokument jest tłumaczeniem oryginalnego dokumentu na język polski wyłącznie w celach informacyjnych. Charakter wiążący ma oryginalna angielska wersja dokumentu. W razie wątpliwości należy odwołać się do angielskiej wersji językowej dokumentu.

Spis treści

Motywy	3
TYTUŁ 1 Postanowienia ogólne	5
Artykuł 1 Przedmiot i zakres	5
Artykuł 2 Definicje i interpretacja	5
TYTUŁ 2 Podział kosztów z tytułu zapłaty	6
Artykuł 3 Podział kosztów z tytułu zapłaty za kwalifikujące się LTTR między BZB	6
Artykuł 4 Podział kosztów z tytułu zapłaty za kwalifikujące się LTTR między OSP na BZB ...	7
TYTUŁ 3 Podział kosztów rekompensat	7
Artykuł 5 Podział kosztów rekompensat z tytułu ograniczenia LTTR	7
TYTUŁ 3 Postanowienia końcowe	7
Artykuł 6 Publikacja, implementacja i zmiana metody FRC	7
Artykuł 7 Język	7

Motywy

- (1) Niniejszy dokument („metoda FRC”) ustanawia metodę podziału kosztów poniesionych w celu zapewnienia gwarantowania praw przesyłowych w odniesieniu do długoterminowych praw przesyłowych i zapłaty za nie, zgodnie z art. 61 rozporządzenia Komisji (UE) 2016/1719 ustanawiającego wytyczne dotyczące długoterminowej alokacji zdolności przesyłowych („rozporządzenie FCA”).
- (2) Metoda FRC uwzględnia i stosuje wymagania określone w art. 74 rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1222 ustanawiającego wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi (zwanego dalej „rozporządzeniem CACM”).
- (3) Metoda FRC uwzględnia metodę podziału dochodu z ograniczeń na podstawie rozporządzenia CACM („CACM CIDM”), zgodnie z art. 73 rozporządzenia CACM oraz metodę podziału dochodu z ograniczeń na podstawie rozporządzenia FCA („FCA CIDM”), zgodnie z art. 57 rozporządzenia FCA. Metoda FRC jest zgodna z zasadami określonymi w FCA CIDM dotyczącymi podziału dochodu z ograniczeń na granicy obszaru rynkowego („BZB”) poprzez stosowanie tych samych kluczy podziału.
- (4) Ponadto niniejsza metoda FRC uwzględnia ogólne zasady, cele i inne metody określone w rozporządzeniu FCA. Celem rozporządzenia FCA jest koordynacja i harmonizacja wyznaczania i alokacji długoterminowych zdolności przesyłowych na długoterminowych rynkach zdolności przesyłowych oraz określa ono wymagania dla OSP w zakresie współpracy na poziomie ogólnoeuropejskim, na poziomie regionów wyznaczania zdolności przesyłowych („CCR”) oraz BZB. Uwzględnia ona również art. 51 rozporządzenia FCA, który określa zasady ustanawiania europejskiego ujednoliconego harmonogramu alokacji („HAR”) z załącznikami właściwymi dla poszczególnych regionów lub granic oraz art. 49 i 59 rozporządzenia FCA, które określają zasady ustanawiania, funkcjonowania i podziału kosztów wspólnej platformy alokacji do alokacji długoterminowych zdolności przesyłowych („SAP”). Rozporządzenie FCA określa również zasady ustanawiania metod wyznaczania zdolności przesyłowych w oparciu o podejście FBA lub podejście oparte na skoordynowanych zdolnościach przesyłowych netto („CNTC”).
- (5) Stosowanie podziału kosztów poniesionych w celu zapewnienia gwarantowania długoterminowych praw przesyłowych i zapłaty za nie na poziomie regionalnym jest potrzebne, ponieważ podział dochodu z ograniczeń na podstawie FCA CIDM i CACM CIDM obowiązuje na poziomie CCR. Dlatego podział kosztów zapłaty musi następować na tym samym poziomie geograficznym, jak przewidziany w CACM CIDM. Ponadto powinna zostać zapewniona współmierność przychodu każdego OSP przewidzianego w CACM CIDM. Oznacza to, że w każdym podstawowym okresie handlowym („MTU”) wykorzystanym do wyznaczania zdolności przesyłowych na rynku dnia następnego ostateczny dochód z ograniczeń przekazywany każdemu OSP zgodnie z CACM CIDM nie powinien mieć wartości ujemnej.
- (6) Dochód z ograniczeń wynikający z FCA CIDM i CACM CIDM zawiera również dochód z ograniczeń generowany przez alokację długoterminowych praw przesyłowych („LTTR”). Części tych LTTR podlegają zapłacie (tj. nienominowane fizyczne prawa przesyłowe lub finansowe prawa przesyłowe) i OSP mają obowiązek dokonania zapłaty na rzecz posiadaczy tych praw zgodnie z art. 35 rozporządzenia FCA. Z tego względu, w sytuacji, gdy LTTR zostały wydane w CCR, koszty zapłaty za te LTTR powinny być ponoszone przez tych samych OSP, którzy otrzymują dochód z ograniczeń w przedziale czasowym rynku dnia następnego, generowany przez zdolności przesyłowe odpowiadające tym LTTR.
- (7) Zapłata za LTTR jest objęta zakresem niniejszej metody FRC i obejmuje sytuacje, gdy zapłata za LTTR przekracza łączny dochód z ograniczeń generowany w danym MTU przez alokację zdolności przesyłowych na rynku dnia następnego i długoterminowych zdolności przesyłowych na poziomie granicy obszaru rynkowego na podstawie CACM CIDM i FCA CIDM.
- (8) Metoda FRC ogólnie przyczynia się do osiągnięcia celów art. 3 rozporządzenia FCA oraz, zgodnie z art. 4 ust. 8 rozporządzenia FCA, oczekiwany wpływ proponowanej metody FRC na poszczególne cele rozporządzenia FCA jest przedstawiony poniżej.
- (9) Niniejsza metoda FRC realizuje cele art. 3 lit. a) rozporządzenia FCA, ponieważ służy wspieraniu skutecznego długoterminowego międzyobszarowego obrotu energią elektryczną przy zapewnieniu uczestnikom rynku możliwości długoterminowego zabezpieczenia przed ryzykiem w przesyłach międzyobszarowym poprzez określenie obiektywnych kryteriów i rozwiązań w zakresie podziału kosztów przez wszystkich uczestniczących OSP, a tym samym stworzenie solidnej podstawy dla europejskich zasad podziału kosztów stosowanych na poziomie CCR.

- (10) Metoda FRC realizuje cele art. 3 lit. b) rozporządzenia FCA, tj. cele optymalizacji wyznaczania i alokacji długoterminowych międzyobszarowych zdolności przesyłowych, ponieważ bierze ona pod uwagę wyniki metody wyznaczania długoterminowych zdolności przesyłowych zgodnie z art. 10 rozporządzenia FCA i art. 21 rozporządzenia CACM, które odpowiednio uwzględnia przepisy i ograniczenia związane z bezpieczną pracą systemu.
- (11) Niniejsza metoda FRC realizuje cele art. 3 lit. c) i e) rozporządzenia FCA, tj. cele zapewnienia niedyskryminacyjnego dostępu do długoterminowych międzyobszarowych zdolności przesyłowych oraz uwzględnienie konieczności zapewnienia sprawiedliwej i prawidłowej długoterminowej alokacji zdolności przesyłowych oraz prawidłowego kształtowania cen, ponieważ zapewnia pełną zapłatę za LTTR i ich gwarantowanie zgodnie z wymaganiami rozporządzenia FCA. W konsekwencji jest ona w pełni zgodna z HAR.
- (12) Metoda FRC realizuje cele art. 3 lit. d) rozporządzenia FCA, tj. zapewnia sprawiedliwe i niedyskryminujące traktowanie wszystkich zainteresowanych stron, ponieważ określa klucze podziału kosztów, które są oparte na obiektywnych i sprawiedliwych zasadach oraz zabezpiecza pełną przejrzystość i zaangażowanie OSP, ACER, organów regulacyjnych i uczestników rynku.
- (13) Metoda FRC realizuje cele art. 3 lit. f) rozporządzenia FCA, zapewniając jasne zasady i solidną podstawę podziału kosztów w przejrzysty i wiarygodny sposób, ponieważ metoda FRC, wraz z powiązanymi z nią metodami, zostanie opublikowana przez OSP.
- (14) Metoda FRC realizuje cele art. 3 lit. g) rozporządzenia FCA, przyczyniając się do efektywnej, długofalowej eksploatacji i rozwoju systemu przesyłowego energii elektrycznej i sektora energii elektrycznej w UE, ponieważ utrzymuje i gwarantuje zasady zapłaty i gwarantowania ustanowione przez rozporządzenie FCA, które ułatwiają efektywne zabezpieczenie przed ryzykiem, potrzebne do efektywnego funkcjonowania rynku i sygnałów cenowych.

TYTUŁ 1

Postanowienia ogólne

Artykuł 1

Przedmiot i zakres

1. Zgodnie z art. 61 rozporządzenia FCA niniejsza metoda FRC określa podział kosztów poniesionych w celu zapewnienia gwarantowania kwalifikujących się LTTR na wszystkich BZB, gdzie alokowane są LTTR. W celu uniknięcia wątpliwości, metoda FRC nie dotyczy BZB, na których LTTR nie występują, zgodnie z art. 30 rozporządzenia FCA.
2. Gdy dochód z ograniczeń uwzględnia zasoby przesyłowe będące własnością podmiotów prawnych innych niż OSP, strony te muszą być traktowane w przejrzysty i niedyskryminujący sposób. OSP eksploatujący te zasoby powinni zawrzeć niezbędne umowy zgodne z niniejszą metodą FRC z odpowiednimi właścicielami zasobów przesyłowych, aby uczestniczyć w podziale kosztów poniesionych w celu zapewnienia gwarantowania i zapłaty za długoterminowe prawa przesyłowe odpowiadające zasobom przesyłowym, które OSP eksploatują w imieniu właścicieli.
3. W przypadku zastosowania kosztowych działań zaradczych w celu zapewnienia gwarantowania zdolności przesyłowych alokowanych w formie LTTR obowiązują przepisy określone w art. 74 ust. 1 rozporządzenia CACM.
4. Koszty niebilansowania związane z wypłacaniem rekompensat uczestnikom rynku nie występują, kiedy prawa przesyłowe zostały ograniczone przed terminem gwarancji rynku dnia następnego, zaś posiadacze ograniczonych długoterminowych praw przesyłowych otrzymują rekompensatę zgodnie z art. 53 ust. 2 rozporządzenia FCA. Zasady podziału kosztów rekompensat wynikających z wprowadzenia ograniczeń długoterminowych praw przesyłowych są opisane w art. 5.

Artykuł 2

Definicje i interpretacja

1. Do celów metody FRC terminy użyte w niniejszym dokumencie przyjmują znaczenie przypisane im w definicjach zawartych w art. 2 rozporządzenia FCA, art. 2 rozporządzenia CACM, art. 2 HAR, art. 2 SAP, art. 2 rozporządzenia (UE) 2019/943 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz art. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej.
2. Ponadto w niniejszej metodzie FRC poniższe terminy otrzymują następujące znaczenie:
  - (a) „kwalifikujące się LTTR” oznaczają nienominowane fizyczne prawa przesyłowe lub finansowe prawa przesyłowe; oraz
  - (b) „granica obszaru rynkowego” lub „BZB” oznacza jedno lub kilka połączeń międzysystemowych między dwoma obszarami rynkowymi mającymi bezpośrednie połączenie sieci (bez względu na to, czy połączenie międzysystemowe jest własnością OSP, czy innego podmiotu prawnego).
3. W niniejszej metodzie FRC, o ile z kontekstu nie wynika inaczej:
  - a. użyte terminy mają zastosowanie w kontekście rozporządzenia CACM i rozporządzenia FCA;
  - b. liczba pojedyncza obejmuje również liczbę mnogą i odwrotnie, o ile wyraźnie nie stwierdzono inaczej;
  - c. spis treści i nagłówki dodaje się wyłącznie dla wygody czytających i nie mają one wpływu na interpretację niniejszej metody FRC; oraz
  - d. wszystkie odniesienia do ustawodawstwa, rozporządzeń, dyrektyw, zarządzeń, instrumentów, kodeksów i wszelkich innych aktów prawnych powinny uwzględniać wszelkie modyfikacje, przedłużenie lub ponowne wprowadzenie w życie danego dokumentu.

TYTUŁ 2

Podział kosztów z tytułu zapłaty

Artykuł 3

Podział kosztów z tytułu zapłaty za kwalifikujące się LTTR między BZB

1. Zapłata z tytułu kosztów kwalifikujących się LTTR na danej BZB i w danym MTU stanowią zobowiązanie właściwego OSP lub właściwych OSP na tej BZB do zapłaty na rzecz posiadaczy LTTR w przypadku dodatniej różnicy cen w kierunku, którego dotyczą LTTR, zgodnie z art. 35 rozporządzenia FCA i HAR. Zapłaty za kwalifikujące się LTTR dokonuje się w czterech kolejnych krokach określonych w ust. od 2 do 5 poniżej.
2. W pierwszym kroku koszty z tytułu zapłaty za kwalifikujące się LTTR na danej BZB i w danym MTU zostają pokryte przez dochód z ograniczeń na rynku dnia następnego¹ przypadający na tę BZB w danym MTU. Jeśli powstały dochód z ograniczeń na rynku dnia następnego na danej BZB i w danym MTU zachowuje po tym kroku wartość dodatnią, stanowi on „pozostały dochód” na potrzeby ust. 3.
3. W drugim kroku koszty z tytułu zapłaty za kwalifikujące się LTTR na danej BZB i w danym MTU, które nie zostały pokryte przez dochód z ograniczeń na rynku dnia następnego pokrywa się w następujący sposób:
  - (a) W CCR, które stosują podejście FBA przy wyznaczaniu zdolności przesyłowych koszty z tytułu zapłaty na danej BZB i w danym MTU, które nie zostały pokryte przez dochód z ograniczeń na rynku dnia następnego na podstawie ust. 2 pokrywa się z wszystkich BZB w danym CCR przy użyciu pozostałego dochodu proporcjonalnie do pozostałego dochodu na tych BZB. Jeśli koszty przewidziane do podziału w taki sposób przekraczają łączny pozostały dochód na wszystkich BZB w danym CCR, te podzielone koszty na danej BZB i w danym MTU zmniejsza się proporcjonalnie, aby dostosować je do łącznego pozostałego dochodu na wszystkich BZB w tym CCR.
  - (b) W CCR, które stosują podejście oparte na skoordynowanych zdolnościach przesyłowych netto przy wyznaczaniu zdolności przesyłowych koszty z tytułu zapłaty na współzależnej BZB i w danym MTU, które nie zostały pokryte przez dochód z ograniczeń na rynku dnia następnego na podstawie ust. 2 pokrywa się z wszystkich współzależnych BZB w danym CCR przy użyciu pozostałego dochodu proporcjonalnie do pozostałego dochodu na tych współzależnych BZB. Jeśli koszty przewidziane do podziału w taki sposób przekraczają łączny pozostały dochód na wszystkich współzależnych BZB w danym CCR, te podzielone koszty na danej współzależnej BZB i w danym MTU zmniejsza się proporcjonalnie, aby dostosować je do łącznego pozostałego dochodu na wszystkich współzależnych BZB w tym CCR. Wykaz współzależnych BZB i OSP (lub stron powiązanych) tych BZB dla każdego CCR stosującego podejście oparte na skoordynowanych zdolnościach przesyłowych netto przy wyznaczaniu zdolności przesyłowych na rynku dnia następnego jest publikowany we wspólnym dokumencie na stronie internetowej ENTSO-E w celach informacyjnych. Dokument ten będzie aktualizowany i publikowany niezwłocznie po wystąpieniu zmian. Każda publikacja będzie ogłaszana w biuletynie ENTSO-E oraz na stronie internetowej SAP.

W tym kroku BZB, dla których nie są wydawane LTTR, nie są uwzględniane w podziale kosztów z tytułu zapłaty.

4. W trzecim kroku koszty z tytułu zapłaty za kwalifikujące się LTTR na danej BZB i w danym MTU, które nie zostały pokryte na podstawie ust. 2 i 3 zostają pokryte przez dochód z ograniczeń długoterminowych generowany na tej BZB w danym MTU.
5. W czwartym kroku koszty z tytułu zapłaty za kwalifikujące się LTTR na danej BZB i w danym MTU, które nie zostały pokryte na podstawie ust. 2 i 4 zostają pokryte przez jakikolwiek inny dochód z ograniczeń (np. z innych MTU, w przedziale czasowym rynku dnia bieżącego itp.) przypadający OSP na tej BZB oraz, ostatecznie, przez inne środki finansowe TSP odpowiedzialnego za tę BZB, zgodnie z art. 4.
6. W przypadku gdy proces jednolitego łączenia rynków dnia następnego nie jest w stanie wygenerować wyników, tj. zostają uruchomione procedury rezerwowe, zatwierdzone zgodnie z art. 44 rozporządzenia CACM, drugi krok określony w ust. 3 nie ma zastosowania do odłączonych BZB.

---

¹ W tym dochód wynikający z procedur rezerwowych na rynku dnia następnego.

Artykuł 4

Podział kosztów z tytułu zapłaty za kwalifikujące się LTTR między OSP na BZB

Koszty z tytułu zapłaty za LTTR wynikające z art. 3, dotyczące danej BZB, podlegają podziałowi między OSP na tej BZB według kluczy podziału określonych w FCA CIDM dla tej BZB.

TYTUŁ 3

Podział kosztów rekompensat

Artykuł 5

Podział kosztów rekompensat z tytułu ograniczenia LTTR

1. W przypadku gdy ograniczenie LTTR następuje w celu zapewnienia utrzymania pracy systemu w ramach granic bezpieczeństwa pracy systemu przed terminem gwarancji rynku dnia następnego, koszty rekompensat wynikających z zastosowania tego ograniczenia dzieli się na poziomie BZB według tego samego klucza podziału, który został określony w art. 4, o ile zainteresowane strony, o których mowa w art. 1 ust. 2 nie dokonały szczególnych uzgodnień dotyczących podziału kosztów.
2. W przypadku gdy ograniczenie LTTR następuje wskutek wystąpienia siły wyższej lub sytuacji awaryjnej po terminie gwarancji rynku dnia następnego, koszty wynikające z zastosowania tego ograniczenia dzieli się zgodnie z przepisami określonymi w art. 72 rozporządzenia CACM.
3. Koszty rekompensat wynikających z ograniczenia LTTR mogą zostać objęte limitem stosowanym w odniesieniu do rekompensat na danej BZB, zgodnie z postanowieniami odpowiednich załączników do HAR dla LTTR.

TYTUŁ 3

Postanowienia końcowe

Artykuł 6

Publikacja, implementacja i zmiana metody FRC

1. OSP publikują metodę FRC bez zbędnej zwłoki po podjęciu decyzji przez ACER, zgodnie z art. 4 ust. 6 rozporządzenia EB oraz art. 5 rozporządzenia (UE) 2019/942 Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki.
2. OSP z każdego CCR wdrażają metodę FRC w dniu wdrożenia metody wyznaczania długoterminowych zdolności przesyłowych w ramach swoich CCR zgodnie z art. 10 rozporządzenia FCA oraz FCA CIDM.

Artykuł 7

Język

Językiem odniesienia niniejszej metody FRC jest język angielski. W celu uniknięcia wątpliwości, w razie potrzeby przetłumaczenia niniejszej metody FRC przez OSP na języki narodowe, w przypadku niezgodności między wersją angielskojęzyczną opublikowaną przez OSP zgodnie z art. 4 ust. 13 rozporządzenia FCA a jakąkolwiek wersją w innym języku, właściwi OSP, zgodnie z przepisami krajowymi, zobowiązani są dostarczyć właściwym krajowym organom regulacyjnym zaktualizowane tłumaczenie metody FRC.